

An © 2014 Gannas

Diskwedhyans a Skeusenow Bardhek

Kannas Bardh Meur, Merv
Davey, yn onan an skeusenow
gwrys gans Julia Nottingham.

Diskwedhyans a verdh an
Orsedh a veu synsys dhe
Gresenn Lies-Artys, Aberfal
dhe'n 29ves a vis-Genver.

Studhyores tressa blydhen
dhe Bennskol Aberfal Julia
Nottingham a dhewisis an
destenn ma may hyll bos
dyskys moy a-dro dhe'n
Orsedh ha'n verdh ha'ga
herensa rag Kernow. Hi a grysi
bos fowt a gonvedhes hag
aswonnvos an Orsedh yn mysk
an werin.

Bardh Meur, Maureen
Fuller, a leveris hy bos pur
lowen tus yowynk dhe wul vri a
ober an Orsedh, agan istori ha
gonisogeth.

An Gannas niver
446 mis-Hwevrer
2014 dyllys gans
© Kowethas an
Yeth Kernewek
ISSN 1469 705X

Ynys Pedrevan
derivys gans **Lilian James**

Lilian a ros areth yn 2005 a-dro dhe Mary Phillips Watson, selys war lyver henwys *Lizard Island* (Ynys Pedrevan) gans Jillian Robertson. An hwedhel ma re beu treyllys yn Kernewek gans Lilian ha'gan towl yw dyllo an keth istori avel kevres dres an misyow a syw.

Ynys Pedrevan ha'n Bobel Enesik

Mary
Phillips
Watson
gans Louis
Buderus

Byttegyns ny wodhya Robert, Peder na Mary bos an ynys na sans dhe'n bobel enesik. Pub men, pub karrek, pub tewesenn o sans, ha herwydh henhwedhlow an pedrevenes re dhothya diworth 'termyn an hunros'.

Ny dheuth na mebyon yowynk na benynes dhe'n ynys rag an solempnita sans ena. Mes y'n eur na an bobel enesik a welas dreheviansow ha tus chinek ow palas aga dor, ha gwettha oll yth esa benyn wynn trigys yn krow war aga ynys sans!

Yn kosel hag yn-dann gel an gwraghvedhek du a boyntyas an askorn-mernans dhe'n krow rag

dannvon an dus ma – kyns oll an venyn – dhe-ves a-dhiworth aga ynys sans.

Yn kosel an bobel enesik a wortas!

Lyther dhe Stenador
Niver 6
gans **Tim Saunders**

Yma yn-dann agan Laghys ni an Kemmyn, sev kuntell rychys ha golus ha kevoeth rag mentena ha synsi an Gwalader yn y ober. Ott y wober hwel rag kewera y dheverow. Devedhys yw an Kemmyn a dalvos pysk, sten ha kober hag a dir an pow hag ober an bobel. Re beu devnydhys gwayn an Kemmyn rag prena rychys ha golus ha kevoeth hwath a-ves a Gernow. Mes hwath yth yw an tir ha dor ma, ha'n pyth ha da oll, rann a'n Kemmyn. Gow pur yth yw leverel nag eus keskolm marnas hanow ynter an Kemmyn ha'gan pow ni. Rann a deythi Duketh Kernow yth yw an Kemmyn mes nyns yw ev an Dhuketh hy honan.

Yma war an Kemmyn lies kolmdhever¹, yn mysk an re ma ytho gwitha ha diwalla gwiryow ha berdh ha kres pobel an pow. Yth yw bleynbrena² onan a golmdheverow an Kemmyn ha henna yn kever sten ha kober. Ottomma fatell vydh owth oberi. Y fydh pris an alkanow poesek ma owth yskynna ha diyskynna a dro dhe dro. Mar tiyskynn an pris mar isel bys na yll an stenoryon dendil aga bywnans, res dhe'n Gwalader prena lowr a sten rag gul

¹ kolmdhever, obligation

² bleynbrena, to pre-empt, pre-emption

dhe'n pris yskynna arta Ott pandra yw bleynbrena: mars hevel hemma dh'y astranj hedhyw, yth yw henna pan na hwarja nans yw pell.

Re dhevnydhyas Gwalader arghow an Kemmyn dhe lies acheson. A dro dhe dro, re dhevnydhyas an Kemmyn dh'y ewn arhwel, sev rag gweythresa ha gonis laghys Kernow. Mes re a-venowgh re dhevnydhsons arghow an Kemmyn rag bywa yn rych hag euver. Nans yw 600 blydhen y spenas Hikka I arghans an Kemmyn yn assay dones dhe vones Myghtern Almayn. Ken Waladoryon re dhevnydhyas an Kemmyn yn euver, yn unn spena agan arghansow herwydh aga bodh ha sians. Mes yn kever an Gwalader a-lemmyn my a vynn kewsel y'n eur ma.

A-ban dheuth Charl III dh'y soedh yn 1952 re's devnydhyas rag mellya yn negysyow ha materow poblek a-berth y'gan pow ni hag a-ves anodho. Re supposyas ev sevel a-ves an laghys ha'ga danger, rag kavoes spas fanjya gwayn ha rychys. Dhe'n keth prys, re skonyas ev kewera ha gul y dheverow. Yn 1973, dh'ensampel, y skonya ev dannvon kapyasow-gelwel³ dhe vurjestrevow an Stenogow rag gelwel ha kuntell Chi an Stenadoryon. Yn 1985, y skonyas ev bleynbrena an sten, hag yth eth an Konsel Sten Keswlasek dhe skatt. Yn hwir y hwrug Charl III lowr a dhrogerow rag lenwel lyver. Nyns yw ev gwiw dhe synsi soedh an Gwalader namoy – mar pe bythkweth.

dhe besya

³ kapyas-gelwel, writ of summons

Lyther a Alban

a-dhiworth Yowann Byghan

(agan kesskrifer arbennik albanek)

Kathes yn Hengov an Werin Albanek

kath wyls albanek

Yma hwath yn Alban kathes gwyls, kynth yw le ha le aga niver pub blydhen. Klos an gath re beu ughel omma dres lies kansblydhen, ha kyns oll klos an gath wyls. Hanow a-varra an ynysow *Seàltainn* (Shetland) o *Inse Caiit*, po Ynysow an Gath. *Cataibh* (Caithness) a styr Bro an Gath. An kordh Chattan a gemmer y hanow a'n goedhvil, ha lavar koth an kordh Mackintosh (a *Mac an Toisich*, leverya *maghk-an-tish-igh* hag ow styrya Mab an Chyf) yw: '*Touch Not The Cat Bot A Glove*' (Na wra tava an gath heb manek).

Y teuth martesen an revrons ma a-barth kathes a-dhiworth duwow ha duwesow an ankrydoryon vor. Ura (hy hanow a styr grug po mynkek) o duwes-kath, ha pur grev ynwedh o gologhas an dhuwes Freyja, hag a wra omdhiskwedhes lieskweyth avel kath wyls po lynks. Treweythow hy a wra ehwiass yn charett owrys hag yw tennys

gans lynkses. Y'n henhwedhel nordek *Erik the Red's Saga*, yma dargenyades ha prontosores henwys Thorbjorg, ha gensi pellyst, kugoll ha diwvanek gwrys a vilvlew a gath wynn.

Y'n Oesow Kres, yth esa y'n Ugheldiryow deves fell ha hager gans kathes, henwys an *taighairm* (leverys *tay-er-am* hag ow styrya galow an goedhviles). Tus a wre kenra ber yn kath vyw ha'y rostya yn tan rag gelwel yn-rag kathes du tarosvannus, hag a wrussa kowlwul aga ewlow yn kettep poll. Hwath y'n dydhyow ma, kathes du yw keskowethesow gwraghes.

Y'n henhwedhlow, an kathes a gemmer yn-fenowgh aga drog-gras. Y'n ynys Tiree, yma hwedhel yn kever benyn hag a herdhyas troen kath y'n leur rag hy hessydhya awos ladra leth. An gath a dhewelis gans diw gath arall, ha'n tri best a ladhas an venyn gans aga ewines. Yn *Gall-Ghàidhealaibh* (Galloway), helghor meur y vri a vostyas dell wrug ev ladha kath wyls hag euthyk bras, hag o aswonnyys yn ta y'n ranndir avel *Greallach-Mhaol* (*gra-lagh-veul*, ow styrya pottys noeth). Wosa nosweyth hir hag owth eva hag ow postya y'n diwotti, kevys veu an helghor meur ternos marow a-rag y growji, ha bush pottys kriv ha rudhwynn yn y anow.

Kathes a yll bos kuv ynwedh. Herwydh henhwedhel Wester Ross, teyr hath (hag onan anedha dall yn unn lagas) a wrug omgommendya neb unn jydh orth treudhow tiek boghosek. Ev a ros dhedha leth ha tamm kig eghek. Unn vlydhen a-wosa, res o dhe'n tiek koth godriga rag ynkleudhyans yn

Taigh Iain Ghròt (John O' Groats). Nyns esa meur a arghans dhodho. Ev a gavas gwesti byghan, le mayth o an berghennogesow teyr hwoer (hag onan anedha dall yn unn lagas). Wosa y wodrik berr ev a assayas prena an ostyans, mes an teyr hwoer a dhenaghas y arghans ha'y ri gromersi drefenn an leth ha drefenn an kig eghek.

Grimalkin yw myghternes an kathes. Hy hanow yw Sowsnek-Albanek (*Grey Little Maud*, Maud Vyghan Loes), hag a dheu a-dhiworth lyver skrifys y'n vlydhen 1570 gans Alban henwys William Baldwin. Cugarbhad (*kou-gar-vat*) yw myghtern an kathes, mes nyns yw sertan devedhyans y hanow. Y hyll bos ger portyngalek koth *çuçarana*, po y hyll bos hanow skiansek an 17^{ves} kansblydhen *cuguacu ara* res gans an naturor almaynek Georg Marcgrave, poken y hyll bos an ger gwydhelek *cuchair* (leverys *kou-ghar*), hag a styr helghor: mes aswonnyys yn ta yw dres an bys avel an hanow Sowsnek-Amerikanek *cougar*.

Eglos

An **Revron** **Jane Kneebone** a ros dasskrif an Testament Nowydh ha'n Pentatewgh, nowydh dyllys,, a-barth Kesva an Taves Kernewek, dhe Arghepsob Kargans pan dheuth dhe Gernow mis-Du.

An Bibel Kernewek

Chons dhe Dhyski Ebrew!

Nyns eus saw 14 lyver gesys lemmyn heb bos treyls dhe Gernewek. Mar pe tri threlyer nowydh kevys dhe junya gans an bagas, kys-skrifow anedha a allsa bos kowlwrys yn skon. Ytho mars eus nebonan gans Gradh 4 Kernewek po ogasti, neb a yll omgommyttha dhe'n Ragdres, skrif mar pleg dhe:

bibel.kernewek@btinternet.com

rag pella derivadow.

Ynwedh yma edhomm bras a dus gans godhvos da a Ebrew biblek. Ytho mar kylllydh omgommyttha dhe'n Ragdres rag an termyn a dheu, hag ow mynnes dyski Ebrew, dannvon ebost mar pleg. Y fydh heb kost, marnas an lyver (£16.42 dhiworth Amazon, po £12.59 usys) – mes martesen ny vydh res y brena. Dyskans a vydh dre Skype, po ebost, po neppyth a'n par na. Yma edhomm a Greka biblek ynwedh – mes nyns yw an edhomm mar vras.

Hemm yw chons re dha dhe gelli! Ha nyns yw Ebrew mar gales!!

Areth

Kedhlow diworth Jan Edmondson: areth blydhenyek an klass Kernewek Kelliwik a vydh gans Ken George dhe'n 12^{ves} a vis-Meurth dhe 7.15 y'n Eglos Vethodek. Y destenn a vydh leveryans. Dynnargh dhe bub huni.

Nawbedrek

A yll'ta dismygi an ger a naw lytherenn? Py lies ger a moy es 3 lytherenn a yll'ta kavoes, res yw dhis devnydhya pub lytherenn unnweyth yn pub ger ha res yw dhis devnydhya an lytherenn yn kres an pedrek yn pub ger.

N	S	A
V	N	E
R	I	Y

Gorthyp mis-Genver: **hwithrans**

An Veyn Krowswragh⁴ derivys gans Mary Sutcliffe

treyls hag amendys diworth 'Cornish Folklore' gans Robert Hunt, dyllys gans Tor Mark- Redruth

Yn Pennwydh, nans yw lies kansblydhen, yth esa ow triga sans, Yust y hanow. Ev a bassya y dhydyow owth oberi gans pyksadoryon ha stenoryon y'n ranndir ma. Mes ena ev a glewas bos sans arall, Kevern y hanow, ow triga yn ogas, ha Yust a vynnas metya ganso ha keskewsel yn kever materyow kryjyk.

Ytho, myttin a-varr, Sen Yust eth a-

⁴ War an mappa hedhyw: *Crowza*; mes herwydh Charles Henderson kevys avel *Crowswrah* y'n blydhen 967 ha *Crowswrach* yn 977, henn yw dhe leverel: krows+²gwragh.

dreus an woen bys may trehedhas ev ankarji Sen Kevern. An dhew a omgommendyas ha derivas an eyl dh'y gila a-dro dh'aga holoryon ha'ga threveglos. Ena Sen Kevern a elwis Sen Yust dhe ginyewel ganso. Sen Kevern a brofyas dhodho gwin a'n gwella. I a'n evas dhiworth hanaf an moyha teg, res dhe Sen Kevern gans den rych yn y bluw. An hanaf ma o gwrys a owr ha settys gans meur a degennow. Kyn nag o na Yust na Kevern usys dhe win, i a evas unn botell, ena an nessa. Lemmyn an dhew sans o pur vedhow hag an Jowl a gonvedhas bos henna y jons dhe demptya an dus vas ma.

Yn kynsa, an Jowl a entras yn brys Sen Yust neb re virsa orth hanaf drudh y sos hag re'n kovaytsa dres eghenn. Mes yth esa termyn ow passya ha Sen Yust a leveris 'Duw genes' dhe Sen Kevern ha diberth a-dreus an woen rag mos dhe-dre.

Byttegyns, wosa y dhibarth, Sen Kevern a dhiskudhas nag esa y hanaf drudh yn y le usadow. Ev a hwilas yn kettep kornell y log, mes an hanaf o gyllys glan. Wor'tiwedh ev a erviras bos an hanaf ledrys – ledrys gans y sos, Sen Yust. Arta an Jowl a sesyas y jons hag, owth entra yn brys Sen Kevern, ev a awenis ynno koler pur wyls. Y sos, neb a fydhyas ev ynno, ha derivas dhodho y dybyansow privedh ha ri dhodho y helder an moyha larj – an sos ma a ravnas y dresor unnik.

Ow kowlleski rag drog-gras, Sen Kevern, neb o den kowrek, a dhibarthas yn pursywyans a Sen Yust, ow kuntell nebes kerrek bras war y fordh a-dreus Goen Krowsa.

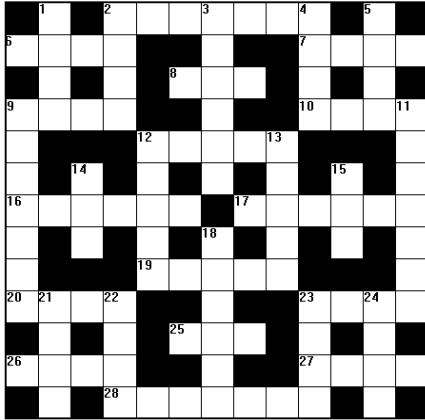
Ogas dhe Drimenkevern, ev a allas gweles Sen Yust, ow kerdhes a-hys an fordh. An Jowl a'n ynnias yn koler pur euthyk. Kevern a fistenas an vre yn-bann war-lergh Sen Yust, owth hanasa dh'y honan pygemmys tebel o Sen Yust, pygemmys unkinda, pygemmys gwiw dhe vos kessydhs. Ev a besya gelwel dhe Sen Yust ow leverel, 'Hedh, hedh, goslow orthiv!' hag ow tewlel nebes meyn orto. Sen Yust, dres lies mynysenn, a fasya na ylli klewes an garmow.

Byttegyns, wor'tiwedh, ha Sen Kevern orth y nesa, koler Sen Kevern a vogghas, hag yn unn vollethi, ev a labydhas Sen Yust gans onan a'n kerregi esa ev ow toen. An garrek a goedhas a-barth Sen Yust, orth y ownekhe dres eghenn. Yn-dann gel, ev a dhigolmas an hanaf dhiworth y rogys ha'y asa dhe goedha dhe'n dor. Ena ev a dhallathas poenya a-ves skaffa galla.

Sen Kevern a dhrehedhas y hanaf ow splanna y'n howsplann war an gwels. Ev a dhasgavas y dresor. Skwith o ev wosa y bursywyans a Sen Yust, mes ev a dhyenas, 'Ogh Gras dhe Dhuw'. Pan glewas an Jowl an hanow sans, ev a asas Sen Kevern ha Sen Yust ha dehweles dhe Ifarn. Sen Kevern a gemmeras an veyn erell dhiworth y boket ha'ga thewlel a-ves orth aga skattra a-dreus an woen. Y'n le ma, ni a yll aga gweles hedhyw.

Y leverir, yn fenowgh tus a assaya kemmeres an veyn ma yn-mes, mes byth pan vedhens degys a-ves dydhweyth, i a omdhiskwedhi arta pup-prys yn nos.

**Krowseryow
gans Ray Edwards**

war-nans:

1. Dos nes (4)
2. Hemma + yw (4)
3. Rag den yn sertan pysav
may fo ev eli (BM 1006) (6)
4. Daffar rag pyskessa (4)
5. Kav (4)
9. Seni kepar ha klogh (7)
11. Daras, liesek (7)
12. Nyns yw yeyn (5)
13. An pyth ma (5)
14. Tir ughel ryb an mor (3)
15. Yma ev yn-dannon (3)
18. Kabla (6)
21. Gweyth (4)
22. Koska (4)
23. Gwartha (4)
24. Amendya (4)

a-dreus:

2. An mis ma (7)
6. Gul byghanna (4)
7. Oy, liesek (4)
8. Pow (3)
9. Rann vyghan (4)
10. Rag sonsktifa warnodho (4)
12. Tewes ryb an mor (5)
16. Rag bryjyon dowr (6)
17. Akordya (6)
19. Kuntell bestes gwyls (5)
20. Poll bras (4)
23. An pyth a dyv war an penn (4)
25. *Bos*, 3a. person (3)
26. Nyns yw *gwag* (4)
27. Ev a wrug apostlys,
profoesi, aweylers,
shepherds (TH 33a) (4)
28. Ny yll kewsel (7)

Gorthybow Genver 2014

**argemyn:
Radyo an Gernewegva**

Radyo an Gernewegva yw towlenn radyo yn Kernewek pub seythun; restrys yw gans Matthew Clarke ha dell leverir yth yw an gwella ilow ha kows y'gan taves kernewek. Y hyllir goslowes orth:

www.radyo.kernewegva.com

Displegyans an Yeth Katalanek gans Frank Blewett

Yn Spayn, peder yeth yw kewsys yn kemmyn, kyn na woer meur a dus Predennek henna. Spaynek (Castellano po Español yn Spaynek) yw an yeth kenedhlek, mes yma ynwedh teyr yeth ranndiryel: Galician (Gallego) yn Spayn North-West; Basque (Vasco) yn Spayn Kledhbarth; ha Catalán yn Spayn North-Est hag Islas Balearic. (omma ni a's henow Kastellanek, Galegek, Euskadek ha Katalanek)

Euskadek yw yeth estren, dihaval dhe yethow europek erell. Galegek yw haval dhe Bortyngalek, awos an ranndir dhe vos rann Portyngal nans yw pypm kans blydhen. Yn termyn kresoesel, Kataloni o rann tiredh Frynkek ha'n yeth Katalanek a dhiskwedh henna lemmyn, awos hy bos kemmysk yn tien a Frynkek ha Spaynek. My a gonvedh Katalanek skrifys herwydh usadow yn es, drefenn my dhe gewsel Frynkek ha Spaynek, mes ny wonn kewsel Katalanek na ny gonvedhav Katalanek kewsys.

Dres governans an Generalissimo Franco (1939-1975), ev a dhifennas kewsel po dyski yethow ranndiryel, y dowl dh'aga distru, mes meur a dus a besya kewsel an yethow na. Rag ensampel, ow dyskadores Spaynek yn Loundres a dheuth diworth Galythi, ha hy hynsa yeth dhe vos Galegek a gewsi gans hy theylu, mes ny wodhya skrifa Galegek o difennys pan o hi yowynk.

Wosa an Vresel Wlasek, pur voghosek o Spayn. Franco a skonya a spena arghans yn Spayn Gledhbarth (y erbynnyon y'n vresel) hag yn y le ev a dhisplegyas Spayn dhyghowbarth nebes. My a wodrigas Spayn Gledh yn 1958, pan en vy yowynk, ha'n voghosogneth a'm dyegras. Nyns esa kerri-tan na jynnow-tenna, hepken asenes ha lo'nerri.

Y'n eur na, an Yeth Katalanek a dheuth ha bos pur wann awos suppressyans governansel. Franco a gasa Barcelona yn arbennik, drefenn hy bos kres Governans Poblogethek y'n Vresel Wlasek. Byttegyns, wosa 1960, yth omdhiskwedhas lies chons dhe dhisplegya tornyaseth yn Spayn Gledh, yn arbennik an Costa Brava (Arvor Kolonnek) may ma meur a drethow teg. Wosa unn po diw vlydhen yth esa kampaow, ostelyow ha boestiw yn pub le yn Costa Brava, ha displegyans re besyas hanterkans blydhen a-dhia an termyn na. Gwayans meur a dus Spaynek a sywyas a'n displegyans Kataloni (an ranndir Barcelona ha'n Costa Brava) hag Islas Balearic (Mallorca ha Minorca).

Meur a Spaynoryon a asas Spayn Dhyghow y'n eur na rag oberi yn tornyaseth. A-lemmyn, meur a dus trigys yn Kataloni, aga herens po hendasow a dheuth diworth rannow erell Spayn. Y hwaytsys gwayans bras a'n par na dhe wannhe gonisogeth an ranndir, mes konter yw yn Kataloni. Lies acheson a allas styrya henn, yn arbennik pur dhe les o mernans Franco yn 1975. A-dhia y vernans, y hyllir kewsel po skrifa Katalanek yn igor. A-

dhiwetta, y kompellir dhe dhyski Katalanek yn skolyow Kataloni.

A-lemmyn, meur a dus a gews Katalanek, mes an niver kewar nyns yw kler. Herwydh Wikipedia, yma moy es naw milvil a dus a gews Katalanek, mes an niver ma yw re vras, dell grysav, drefenn y vos yn ogas poblans dien Katalonia Yn hwir, meur a dus yw trigys ena ny gews Katalanek, awos i dhe dhos diworth rannow erell Spain po hogen powyow erell. Byttegyns, yn kler, yma niver bras a gews Katalanek. Y'n stretow Barcelona, y hyllir goslowes orth Katalanek kewsys pub le hag oll an termyn.

Heb mar, y hweresir dhe dhyski Katalanek yn skolyow, may's kewsons meur a fleghes yn ta ha dalleth kara an yeth. Y'n pennskolyow, komplekka yw an kas drefenn bos an reyth dhe dhyskadoryon oll dyski yn Katalanek. Yn kler, y sywyer kaletteryow mar ny gewsons studhyoryon Katalanek! Possibyl yw pennskolyow dhe dhos ha bos hepken ranndiryel, a-der kolljiow poesek, awos an reyth ma.

Wor'tiwedh, pur dhe les yw bos displegyans an wonisogeth Katalanek kenerthys yn krev gans sewenyans an yeth. Nyns yw hepken an teyluyow hengovek a gews Katalanek; yn fenowgh gwell yw Katalanek gans fleghes dhiworth teyluyow a dheuth a rannow erell a Spain. Yn tiogel, yn Kernow y hyllyn dyski diworth Katalonia mar mynnyn kenertha an wonisogeth ha yeth Kernewek. Possibyl yw dhe vos 'Kernewek dres adoptyans', a-der hepken 'Kernewek dre enisigeth'.

Lyther

A Bennskrifter ker,

Yn surredi, ty a wodhvydh nowodhow a vernans Hilary Shaw dhe'n 12^{ves} a vis Du. Hi a veu gwrys bardh (Myrgh Dumnonia) avelov vy yn 1984, ha dell hevelli hi o yn hy degves blydhen ha peswar ugens. Hilary o esel Kesva an Taves Kernewek lies blydhen ha dyskadores an yeth.

Yma genev kanmola skrifys gans hy henderowes, Elizabeth, neb a ros an areth dh'y ynkleudhyans yn Aberfal dhe'n Eglos Katholik Maria Sans, 28^{ens} a vis-Du. Yth esa ena, yn mysk an kuntellyans nebes bras, Ray ha Denise Chubb, Audrey Pool, Maureen Fuller ha'n Rev. Rev Brian Coombes. Pader Agan Arloedh a veu leverys yn Krnewek.

Dhe'm brys vy, pur dhidheurek yw bywnans Hilary ha my a yll dannvon hy hanmola dhe seul a garsa y redya – skrifys yw yn Sowsnek. Dell wodhir, hi o kargys yn blydhynow 1990 avel hembrenkyades Brederedh Sen Jago may hwrug vy mos dhe Vigo yn Galythi rag kana yn Kesstrif avel kannas Kernow an Gan Xacobeo 1993, ha Hilary o an breusyans Kernow re sevs a meur a rontow rag ow spedy a dhe'n le na ha kana gans orkestra a 32 person a-rag an pellwologow treusvysek. Ytho my a dal dhedhi meur rag an prevyans na.

Ha my ow leverel hemma, my re skrifas kan Nadelik may hylli gul anedhi an pyth a vynnnes rag an Gannas kynth hevel dhymm y vos re

dhiwedhes rag y bryntya (diwedh 2014 martesen!). Ny vern.

Phil Knight, Pennsans

Bro Vras gans **Stephen Gainey**

Bro Vras (*Big Country* aga hanow gwir) o onan an brassa bagasow ilow tonn nowydh yn blydhynyow peswar-ugens.

Formys veu gans sonoryon gitar Stuart Adamson ha Bruce Watson yn Alban ha junys gans tabourer Mark Brzezicki ha fabordener Tony Butler dhiworth Pow Sows soth-est.

Yn fenowgh, hag yn arbennik y'ga kanow poes, yma son aga gitaryow ow seni yn furv pibow sagh, mes nyns esa eseli vyth albanek. Mes yn sur yth esa poeslev albanek krev dhe Stuart.

An kynsa plasenn-hir o An Treusva gans hynsyow Yn Bro Vras, Goeldheys ha Gwelyow a Dan yn a'ga mysk.

I a werthas moy es deg milvil plasenn-hir, i a sonas orth Gweres yn Fyw (*Live Aid*), ha gans bagasow kepar ha The Jam, U2 ha'n Rolling Stones.

Aga brassa kan o Mir Dhe-ves, prenys a-dro dhe'n vys efan

Soweth Stuart Adamson a wrug omladha yn dew vil hag onan ha ny wrug an bagas seni arta erbynn dew vil deg.

Wosa pols Tony Butler a omdennas dhiworth an bagas. Tony o trigys ogas dhe Lannstefan gans studhla rekordyans ha y vab Jake yw fabordener y honan yn Crowns; bagas marthus da maga ta.

Lemmyn yma Mike Peters, Kembro, ow kana. Ev esa yn bagas arall y'n blydhynyow peswar-ugens The Alarm. Yn hworgoynt, ev a wrug kana gans y gothman Stuart y'n bagas orth an diwethha keskan a wrug seni an bagas derowel orth Barrowlands Glasgow yn dew vil, kyns mernans Stuart.

Yn 1989 an Alarm a dheuth ha bos an kynsa bagas gans plasenn yn yeth Kembrek y'n 'ughella 10' predennek, 'Hwlio Dros Y Mor' hy hanow.

Ow seni faborden yma Derek Forbes a Simple Minds hag yma Jamie, mab Bruce, ow seni gitar ynwedh

Ymons i ow kul tro henwys An Vyaj; Penn an Wlas dhe Ji Yowann an Groot. An Vyaj yw hanow aga sidi nowydh.

Hag ottensi orth Pabel an Bennseviges yn Aberfal. Nyns o aga hynsa prys yn Kernow; y'n termyn eus passyes y teuthons i orth Kolosseum Kernow diwweyth dhe'n lyha.

Yth esa bush bras ena mes nyns o leun kepar ha aga heskanow a-varra. Keskan briva o yn hel vyghan. I a sonas lies a'ga hanow gerys-da keffrys

ha aga hanow nowydh dres moy es unn our.

An woslowysi a ganas yn ta ynwedh yn arbennik pan worras Mike an worgowsell war-tu hag i.

Orth diwedh an keskan i a wrug dewis diw voves pur yowynk dhe vos war an gwarila dhe gana gansa. Pur lowen o aga thas ow kemmeres lies skeusenn

Keskan vryntin o.

Herwydh an lavar Stuart orth diwedh pub keskan ‘gorta yn fyw’.

argemmyñ:

Gwerthji Kernewek

Keskewsel, 24 Plen an Varghas, Ryskammel, PL32 ☎ 01840 211725 (dyghtyer Jerri Jeffries).

An Ki a'n Gwrug gans Davyth Cockerell

Yn termyn eus passyes, nans yw unn vlydhen ogatti, yth esa gour trigys yn ostel vras ha koth ogas dhe Dewynn Pleustri. Kyn nag o demmedhys, ny omglewo na digoweth na trist drefenn bos dhodho hwegh kath, unn orsik ha ki maga ta.

Res o dh'n kathes dendil aga fygans ow legessa, awos bos an ostell leun a logos ha'ga thelligow. Ober kales o, mes lowen ens i orth y wul drefenn aga ferghenn, Mighal y hanow, dhe ri kuvder ha kerensa dhedha. Y's tevo gorwedhva aga honan y'n esedhva, hogen, le may hyllens i omdhiskwitha gorthugherweyth.

Unn jydh wosa an Bennseythun Gernewek dhe worfenna, y tehwelis Mighal dhiworth an dre le may hwrussa ev prenessa nammnygen. Diyskynnys a'y garr, yth igoras ev daras an karrji. Hag ev a'y sav a-rag an karr, y gi a yskynnas ynno ha gwaska an uskisell. An karr a derlammas yn-rag yn unn wrommya ha skwattya Mighal yn unn resek ma nag esa skeusi anodho. Y ferwis ev a-dhistowgh. Y gi, leun a dhuwon, a boenyas yn-dann oulya dhe'n alsyow ha lamma dhiwarnedha bys dhe'n kerrek a-woeles.

Alena rag, an kathes truan a's tevedha edhomm a legessa heb lett. Mar ny sewennens settya dalghenn yn logosennow lowr, y fawrsens sur. Y'n gwella prys, an orsik, Morwenna hy hanow, a ros dhedha meur a weres orth aga dyski yoga war an worwedhva ha sevia war an alsyow!

An Gannas

An Gannas ISSN 1469 705X yw dyllys pub mis gans **Kowethas an Yeth Kernewek**. An pennskriker **Graham Sandercock**, yw lowen degemmeres erthyglow dh'aga dyлло yn furvas *Word* der e.bost:

grahamsandercock@blueyonder.co.uk

Kost an ragpren yw £20 an vlydhen ha gans hemma eseleth Kowethas an Yeth Kernewek. An Gannas yw pryntyes yn Kernow gans **Precision** (Kewerder), Lyskerrys, **Kowethas an Yeth Kernewek** yw Alusen Govskrifys, niver 1065527 **Gwiasva an Kowethas**.yw:

www.cornish-language.org

Gorloskva

Wosa misyow ha blydhnyow a dhadhel ha krodhval yma drehevnyans an worloskva rag Kernow ogas dhe Dhinas (St Dennis) ow mos yn-rag lemmyn. Skoell a vydh degys a bub kornell a Gernow dhe vos leskys omma orth kost ughel ha martesen dhe dhregynn an kyrghynnedh.

Skeusenn kemmerys a-dhiworth:

<http://mebyonkernow.blogspot.co.uk/>

An wiasva a-ugh yw tyller pur dha may hyllir dyski meur a-dro dhe hwarvedhyansow politek yn Kernow – kedhlow nag yw pup-prys dyllys yn leun der an Wask.

Rag ensampel dhe'n 13^{ves} a vis-Genver yma erthygel hir henwys: 'Nowodhow drog a-dro dhe wrythyans erbyziek Kernow' ow tiskwedhes studh erbys Kernow dhe wetthe yn 2012, kyn tevis yn ranndiryow erell.

Ha dhe'n 15^{ves} a vis-Genver yma skrif a-dro dhe'n govynn: py lies chi a dal bos drehevys yn Kernow y'n termyn a dheu ha'n dadhlans politek a veu kudhys yn rann a-dhiworthyn.

Gwerthow Kernewek

Lyvrow ha gwerthow erell **Kowethas an Yeth Kernewek** ha **Kesva an Taves Kernewek** a yll bos kevys dre bellgowser po der e.bost:

Gwerthow: ☎ 01736 811083

Ebost: kowethas@hotmail.co.uk

Kowethas an Yeth Kernewek

An Gannas ISSN 1469 705X yw dyllys pub mis gans **Kowethas an Yeth Kernewek** (Alusen Kovskrifys niver 1065527).

Skrifennyas an Kowethas yw Tim Hambly, 12 Stret an Duk, Lannstefan Wartha, Kernow, PL15 8HD ☎ 01566 773716,

skrifennyas@btinternet.com

Gwerthow Kernewek

An Gannas 2014

